

Resultaten van de pilotstudie

Raphael Schulte,
psychiater-psychotherapeut
voorzitter werkgroep psychotherapie

Achtergrond

- Lange traditie in Nederland: van Gent (1988), Honig (1992), Schulte (1994)
- Eerste RCT 1991 (van Gent), daarna vanaf 2003 talrijke RCTs met harde uitkomsten
- KenBiS: wens voor nieuw prototype
- Werkgroep Psychotherapie: systematisch review

Nieuwe cursusopzet

- Cursus met 12 sessies
- Voor patiënten samen met betrokkenen
- Inbreng VMDB behouden
- Handboek cursusleiders
- Werkboek patiënt en betrokkene
- Powerpointpresentatie
- Samenwerking onderwijsbureau NVvP

Onderzoeksdoelen

- praktische haalbaarheid van deze vernieuwde psycho-educatie cursus
- oordeel van de deelnemers en cursusleiders over de cursusmaterialen, de instructie, de inhoud, de praktische uitvoering
- verzamelen van suggesties voor verbetering
- exploratief de effectiviteit op een aantal symptoom en gedragsdimensies

Pilotstudie 2014-2016

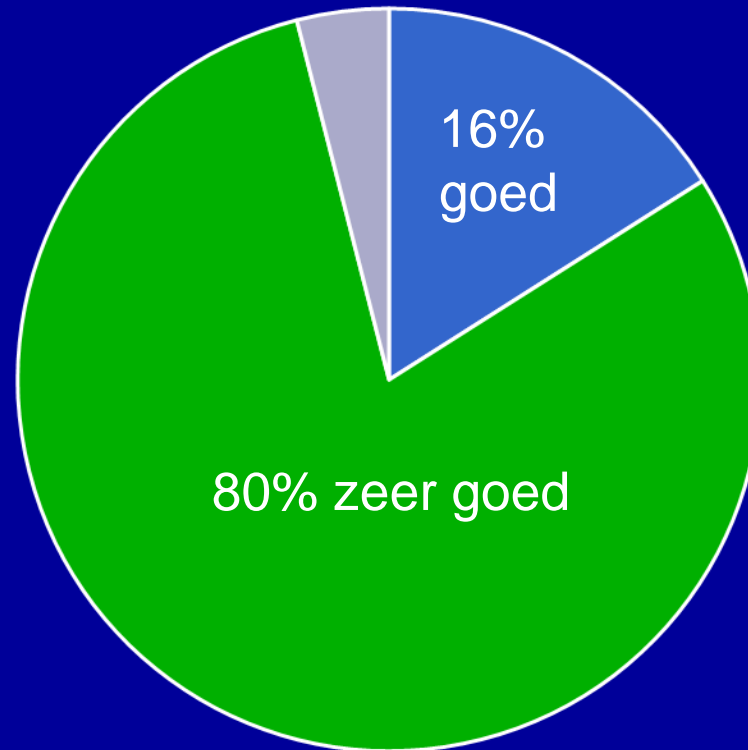
- 17 instellingen van KenBiS eenmalige cursus
- Vragenlijsten bij deelnemers vooraf en bij afsluiting
- Vragenlijsten cursusgevers en VMDB vrijwilliger bij afsluiting

Resultaat

- 111 patiënten
- 91 betrokkenen
- 35 cursusleiders
- 8 VMDB vrijwilligers

Patiënten I

Algehele beoordeling van de cursus

■ zeer goed ■ goed ■ overige ■

Patiënten II

- Beoordeling op thema's: tussen 3,58 en 3,84
- Laagste: huiswerk 2,95; VDMB voorlichting 3,01; Life Chart 3,25; erfelijkheid en kinderwens 3,32
- Hoogste scores: groepsdiscussie 3,96; cursusmateriaal 3,90; manie/gemengde episode 3,84 en medicatie 3,84

2=weinig, 3=iets en 4=veel aan gehad

Patiënten: kwalitatieve analyse

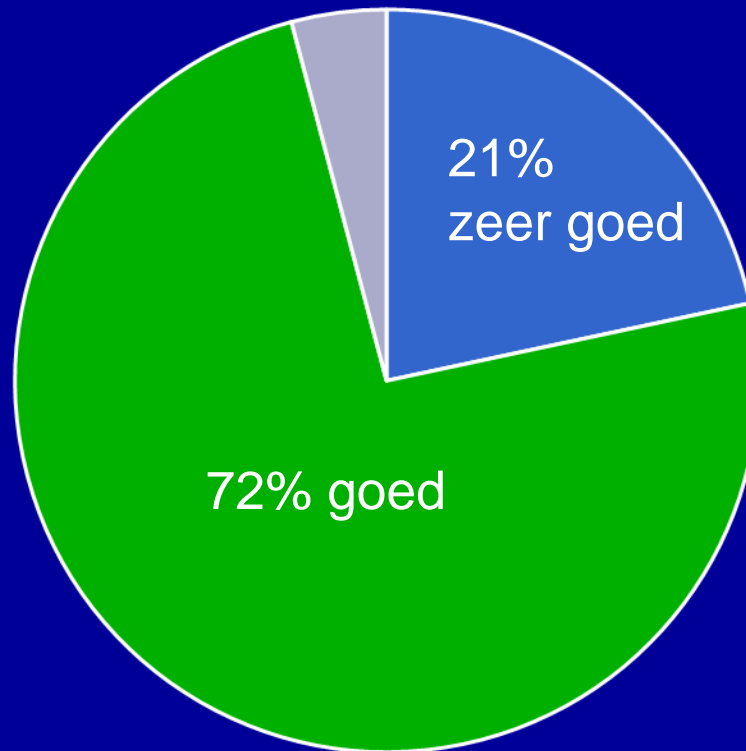
- 65% van de antwoorden: herkenning, uitwisseling, contact, acceptatie en bewustwording
- 35% van de antwoorden: inhoudelijke kennis (ziekte, medicatie, signalering, zelfmanagement)
- Weglaten? niets: 30%, medicatie te uitgebreid 26%

Patiënten: cursusvorm

- Aantal bijeenkomsten: 72% goed, 24% te lang, 6% te kort
- Duur bijeenkomsten: 84% goed
- Lengte pauze: 94% goed
- Frequentie: 83% goed, liever 1x/2 wkn 16%, 1x/3 wkn 1%

Betrokkenen I

Algehele beoordeling van de cursus

■ zeer goed ■ goed ■ overige ■

Betrokkenen II

- Beoordeling op thema's: tussen 3,64 en 4,03
- Laagste: Life Chart 2,72; huiswerk 2,75; VDMB voorlichting 3,00; erfelijkheid en kinderwens 3,52
- Hoogste scores: groepsdiscussie 4,03; manie/gemengde episode 3,98; cursus-materiaal 3,95; zelfmanagement 3,94

2=weinig, 3=iets en 4=veel aan gehad

Betrokkenen: kwalitatieve analyse I

- 45% van de antwoorden: herkenning en uitwisseling van ervaringen tussen betrokkenen en patiënten
- 33% van de antwoorden: inhoud (met name kennis/uitleg over oorzaak en gevolgen van de ziekte)
- 10% van de antwoorden: ervaring van inzicht en begrip van partner

Betrokkenen: kwalitatieve analyse II

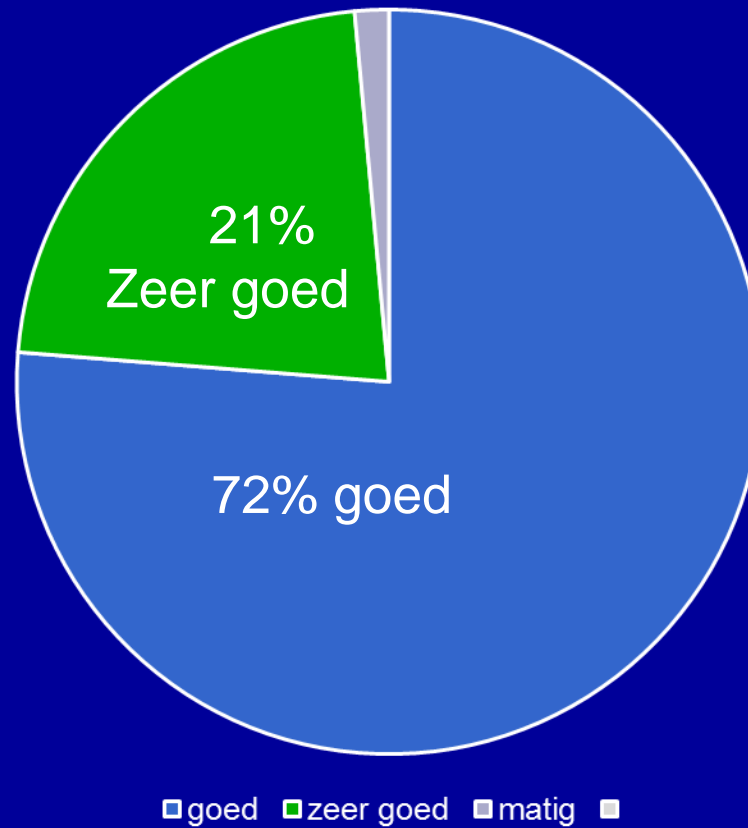
- Overige: 'contact' of 'samen zijn met partner'
- Weglaten? Niets 50%, te diep op theorie ingaan (medicatie, biologie) meermaals aangegeven

Betrokkenen: cursusvorm

- Aantal bijeenkomsten: 77% goed, 21% te lang, 3% te kort
- Duur bijeenkomsten: 84% goed
- Lengte pauze: 92% goed
- Frequentie: 81% goed, liever 1x/2 wkn 17%, 1x/3 wkn 2%

Cursusleiders

Algehele beoordeling van de cursus

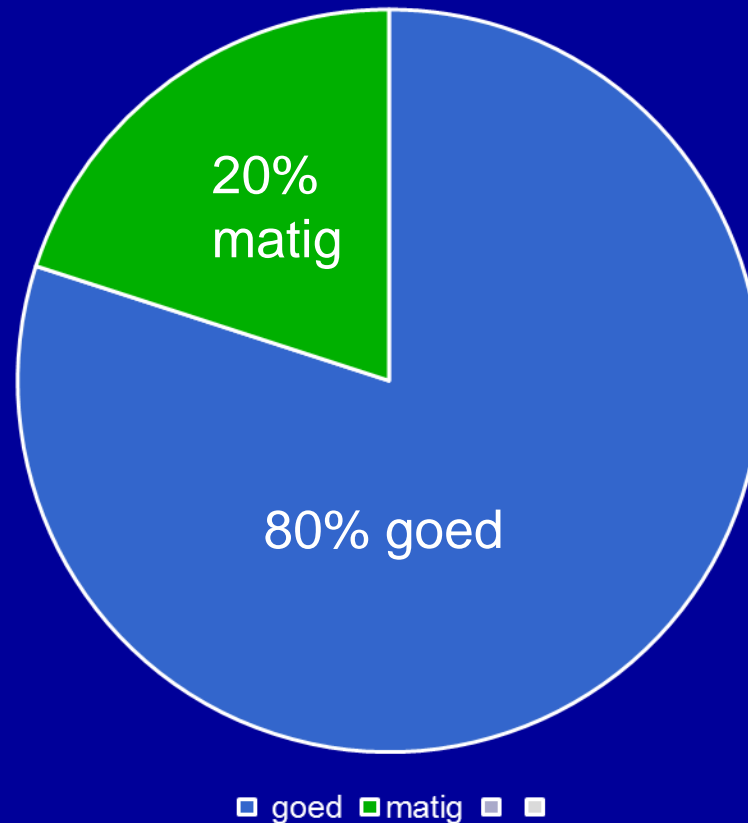

Cursusleiders: kwalitatieve analyse

- Werkvormen toegevoegde waarde
- Te schools/te veel theorie/te veel tekst
- Structuur is lastig/te veel
- Beoordeling onderdelen: tussen 3,18 (powerpoint) en 4,06 (handboek)
- Ruimte voor discussie: 24% te weinig
- Ruimte voor VMDB: 87% goed, 9% te veel
- Frequentie goed: m.b.t. inhoud 73%, haalbaarheid leider 56%, patiënten 69%, betrokkenen 55%

VMDB vrijwilliger

Algehele beoordeling van de bijeenkomst

Voldoende ruimte voor inbreng: 100% ja, ook voldoende tijd voor groepsdiscussie

Secundaire uitkomsten

- Geen verschil op manische symptomen, houding tegenover medicatie, expressed emotions
- Wel significant toegenomen zelf management (ES 0.20)
- In QIDS trend naar vermindering depressie (P=0.051)

Conclusie

- Hoge tevredenheid bij patiënten, betrokkenen en cursusgevers
- Iets minder tevreden VMDB vrijwilligers
- Aantal bijeenkomsten voor vijfde tot kwart van patiënten en betrokkenen, en voor 44% van cursusleiders te hoog
- Iets lagere beoordeling van huiswerk, life chart, VMDB en kinderwens/erfelijkheid
- Medicatie en biologie wellicht korter